

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 17 grudnia 2017 r.

Poz. 5478

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.13.2017 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744; z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy „Heleny Wolff” położonej w mieście Łódź nadaje się nazwę: „Rodzeństwa Schollów”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Heleny Wolff” w mieście Łódź, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy tej ulicy. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, znak: BW-I.020.111.2017, z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy ulicy „Heleny Wolff”, z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, dnia 8 grudnia 2017 r., wydał pisemną opinię, znak: BUW-940-422(15)/17, w której potwierdził niezgodność nazwy ulicy „Heleny Wolff” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „*Helena Wolff (1915-1944) ps. "Anka", „Dr Anka” była działaczką komunistyczną, członkiem Komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej, członkiem komunistycznych Gwardii Ludowej i Armii Ludowej.*

Urodziła się 2 marca 1915 r. w spolonizowanej rodzinie niemieckiej. Po maturze w 1933 roku studiowała medycynę w Poznaniu i w Warszawie. Została członkiem Organizacji Młodzieży Socjalistycznej „Życie”, grupującej także wielu współpracowników Komunistycznej Partii Polski (KPP). Przed wybuchem wojny została aresztowana za działalność komunistyczną lecz w wyniku interwencji rodziny zwolniono ją po miesięcznym pobycie w więzieniu.

Z chwilą wybuchu wojny, pracowała w szpitalu św. Ducha w Warszawie, a od 1940 r. w kolejno: Szpitalu Położniczym, Szpitalu Wolskim oraz w Instytucie Radowym im. Marii Curie-Skłodowskiej. W latach 1940-1941 była członkinią tajnego Komitetu Porozumiewawczego Lekarzy Socjalistów i Demokratów.

Po przetrzuceniu do kraju z Moskwy grupy dywersyjnej M. Nowotki w celu budowy struktur komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej (PPR) również H. Wolff wstąpiła do tej struktury. Wiosną 1942 r. została członkiem Gwardii Ludowej (GL) – organizacji podporządkowanej ośrodkom dowódczym w Moskwie. Organizowała zaplecze sanitarno-medyczne dla działalności grup komunistycznych – działała w Centralnym Sanitariacie GL. Zagrożona aresztowaniem została przetrzucona na Kielecczyznę. Po przekształceniu GL w Armię Ludową (AL) znalazła się w składzie tzw. I Brygady AL im. Ziemi Kieleckiej. Została tam głównym lekarzem oraz szefem sanitarnym. Mianowana szefem Sanitariatu Obwodu Kielecko-Radomskiego AL. Uczestniczyła w akcjach bojowych „I Brygady AL im. Ziemi Kieleckiej”.

Oddział leśny, w którym przebywała, został rozbity przez Niemców 30 października 1944 r. Ciężko ranna H. Wolff dostała się do niewoli. Według różnych publikacji zmarła w wyniku odniesionych ran lub została zabita przez Niemców”.

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego ulicy „Heleny Wolff” nazwę „Rodzeństwa Schollów”.

Rodzeństwo Schollów – Sophie i Hans byli czołowymi działaczami Białej Róży (niem. Weisse Rose - niemieckiej grupy oporu wobec dyktatury hitlerowskiej, powstałej w połowie 1942 r. wśród studentów uniwersytetu w Monachium). Grupa stosowała pokojowe metody działając przeciwko nazistowskiemu reżimowi - kolportowaniem ulotki o treści antynazistowskiej i antywojennej, malowaniem w miejscach publicznych antynazistowskich haseł. 18 lutego 1943 r. jeden z członków partii nazistowskiej zauważył Hansa i Sophie rozrzucających ulotki na terenie monachijskiego uniwersytetu. Tego samego dnia zostali aresztowani. 22 lutego 1943 r. w wyniku krótkiego śledztwa Hans oraz Sophie Scholl wraz z jeszcze jednym członkiem grupy Christophem Probstem zostali skazani na śmierć i ścięci. W kolejnych miesiącach dziesiątki osób zostało uwięzionych za prawdziwe, bądź fikcyjne powiązania z Białą Różą, niektóre z nich zostały również skazane na śmierć.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż Hans oraz Sophie Scholl będący jednym z symboli oporu przeciw totalitaryzmowi nazistowskiemu i odwagi cywilnej zasługują na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), na zarządzenie zastępcze Miastu Łódź przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Łodzi
3. Prezydent Miasta Łodzi
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu